

tae ki a Ngatiwhatua raua ko Te Rarawa, a e timata ana ki roto o Ngapuhi inaianei. He nui te whakamihhi ki a Te Atihana mona e kaha nei ki te rapu i etahi huarahi ora mo hoki. Ko nga mea katba hei whakapai i te whenua, nga karaihe, nga waea me era atu mea, me nga kau, ka riro ma te tangata, kua timata te mahi miraka kau, whakatupu kaanga nga Maori o enei takiwa.

(3) Mo te ahua o te tane raua ko te wahine i marenatia e te Hahi. Mehemea ka whakarerea e te tane tana wahine, ka ahei ranei te wahine ki te tango i te Hapa (or vice versa)? Mehemea i muri iho i to raua noho wehe, ka moe tetahi i tana wahine hou me tetahi hoki i tana tane hou, pehea te titiro a te Hahi ki a ratou tae atu hoki ki a ratou tamariki? E kore ranei e taea e te Hahi kia noho tika ano ratou, ara kia marenatia kia tango hoki i te Hapa? I whakamaramatia e te Komiti nga wahi i taea te whakamarama i roto i enei patai, itemea hoki he ahuatanga enei e pa ana ki etahi hunga tokomaha o te Hahi i o tatou takiwa katoa. Ka mauria enei patai e te Komiti ki te Atipihopa, mana ano e tino whakamarama kia tatou katoa.

[Ko nga take penei te raruraru me enei i te nama 3, akahoa i tehea Pihopatanga o tatou, e tika ana kia mauria atu ki te Pihopa, a mana e tohutohu. Ko enei take kei te maranga i roto i o tatou pariha katoa. I roto i te Pihopatanga o Waiapu, ko nga whakamarama enei.

PATAI 1. Mehemea kaore he he o te mea i whakarerea nei, e ahei ana ia ki te tango i te Hapa a te Ariki.

PATAI 2. Mo te moe o tetahi i tona hoa hou. Kaore te Hahi e marena tuarua i te tangata, engari ma te mate rawa o te hoa. Ahakoa i wehea raua e te Hupirimi kooti kaore te Hahi e ahei ki te marena ano i a raua ki te tane ke, ki te wahine ke. Mehemea he hunga kua oti te whakau, a ka wehe nei a ka marena tuarua ki te Rehita, me matua whakamarama atu ki te Pihopa to raua hiahia ki te tango hapa, a kei a ia anake te kupu whakaoti.

PATAI 3. Mo nga tamariki.

Kaore he awangawanga mo nga tamariki. Kei te watea ratou i ena ahuatanga raruraru o nga matua. Ahakoa tamaiti poriro ka manaakitia e te Hahi. Te iriiri, te whakau, te Hapa, me nga karakia katoa, kei te watea katoa mo nga tamariki.

PATAI 4. Whakatikatika i te hunga i marena i mua, a ka mahue i muri iho. He take uaua tenei, kaore e taea te hanga he ture tuturu, engari me mau atu ena tu take ki te Pihopa. Tenei ano etahi hunga kei te Pihopatanga o Waiapu, ka 20 ka 30 tau o te mahuetanga o te hoa marena i nga raruraru ano o era wa. Ahakoa kei te moe puku, kaore e taea te marena i te mea kei te ora tonu te hoa, marena, kua whanau hoki nga tamariki. Otira i te pai o te noho me te manaaki i nga tikanga o te whakapono, kua whakapangia raua e te Pihopa, a kei te tango hoki i te Hapa a te Ariki inaianei. He tangata marama katoa o tatou Pihopa. Ki te pai, ki te marama te whakatakoto atu i nga take penei te ahua, ka ngawari tonu te whakautu mai i a tatou take.

Kia ora te Komiti Tumuaki o Akarana. He hangai no a koutou whiriwhiri ki nga take e pa ana hoki, ki a matou, no reira ka whakamaramatia nga whakatatutanga o tenei o tatou Pihopatanga, kia noho mohio ai nga tangata o te Hahi kei roto kei enei ahuatanga raruraru e noho ana.—Na te Etita.]